

УДК 796.071.4:351.743

DOI: [HTTPS://DOI.ORG/10.69468/2786-7544-2024-2-18](https://doi.org/10.69468/2786-7544-2024-2-18)

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ГОТОВНОСТІ ІНСТРУКТОРІВ З ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ Й СПОРТУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Вадим ШВЕЦЬ, Юлія ПАВЛОВА

Львівський державний університет фізичної культури імені Івана Боберського, м. Львів, Україна

FORMATION OF PROFESSIONAL READINESS OF INSTRUCTORS OF PHYSICAL TRAINING AND SPORTS AT THE NATIONAL GUARD OF UKRAINE

Vadym SHVETS, Yuliia PAVLOVA

Ivan Boberskyi Lviv State University of Physical Culture, Lviv, Ukraine

Анотація.

Проблеми, пов'язані з розробленням науково обґрунтованої системи розвитку професійної готовності інструкторів з фізичної підготовки й спорту Національної гвардії України з урахуванням особистісно-орієнтовного підходу, залишаються нерозв'язаними.

Мета – обґрунтувати й запропонувати підходи до підвищення готовності інструкторів з фізичної підготовки і спорту, ураховуючи індивідуальні показники та особистісно орієнтований підхід.

У роботі використано психодіагностичні **методи** дослідження, проведено тестування фізичної підготовленості, кластерний аналіз, експертне оцінювання; для статистичної обробки даних використано описову статистику. Проаналізовано психодіагностичні показники групи інструкторів з фізичної підготовки й спорту Національної гвардії України. У проаналізованій групі виокремлено чотири кластери, які відрізняються між собою за певними показниками. Проведено експертне оцінювання розроблених нами підходів.

Результати. Охарактеризовано чотири групи інструкторів з фізичної підготовки й спорту. Із урахуванням описаного поділу курсантів на окремі групи та дефініції терміна «управління» розроблено підходи до

Abstract.

The problems related to the development of a scientifically-based system for the development of professional readiness of physical training and sports instructors in the National Guard of Ukraine, taking into account a person-centered approach, remain unresolved.

The aim is to substantiate and propose approaches to improving the readiness of physical training and sports instructors, considering individual indicators and relying on a person-centered approach.

The study used psychodiagnostic research **methods**, physical fitness testing, cluster analysis, expert evaluation, and descriptive statistics for data processing. Psychodiagnostic indicators of the group of physical training and sports instructors of the National Guard of Ukraine were analyzed. Four clusters, differing in several indicators, were identified in the analyzed group. Expert evaluation of the approaches developed by us was carried out.

Results. We provided a characterization of the four groups of physical training and sports instructors. Using our described division of cadets into separate groups and based on the definition of the term «management,» we developed approaches for forming the readiness of physical training and sports instructors of law enforcement agencies, aimed at their professional development. The

формування готовності інструкторів із фізичної підготовки й спорту органів внутрішніх справ, спрямовані на їхній професійний розвиток. Експерти за результатами оцінювання підходів до підвищення готовності інструкторів з фізичної підготовки і спорту Національної гвардії України засвідчили їх високу ефективність.

Висновок. Розроблено підходи до підвищення готовності інструкторів із фізичної підготовки й спорту, з урахуванням індивідуальних показників особистісно орієнтованого підходу. Запропоновано групу показників, на основі яких можна охарактеризувати профіль інструктора й дати персоналізовані рекомендації для підвищення рівня професійної підготовки. За результатами оцінювання цих підходів, з'ясовано, що вони мають високий рівень змістової значущості та будуть цікавими для використання на практиці. **Висновок.** Під час дриблінгу суперників гравці відбирали м'яч найчастіше ногою в кроці, випаді – у середньому за матч 26,33 рази, із них 70,86% відбирань були невдалими. У підкаті відбирали м'яч у середньому 3,33 рази за матч, із них 50% спроб були невдалими; поштовхом плечем, корпусом – у середньому 4,83 рази за матч, із них 75,8% невдало; способом випередження суперника до м'яча – у середньому 3,33 рази за матч, із них 45% невдало.

Ключові слова: інструктор, професійна підготовка, фізична підготовка й спорт, персоналізовані рекомендації, органи внутрішніх справ.

results of expert evaluation of the approaches to improving the readiness of physical training and sports instructors of the National Guard of Ukraine showed their high effectiveness.

Conclusions. Approaches to improving the readiness of physical training and sports instructors, considering individual indicators and relying on a person-centered approach, have been developed. A group of indicators has been proposed, based on which the instructor's profile can be characterized and personalized recommendations for improving the level of professional training can be offered. According to the results of the expert group's evaluation of these approaches, they possess a high level of substantive significance and will be of interest for practical use.

Keywords: instructor, professional training, physical training and sports, personalized recommendations, law enforcement agencies.

Вступ. Повноцінність навчання й фізичного розвитку військовослужбовців визначають за дотриманням системи управління педагогічним процесом. Проте проблеми, пов'язані з розробленням науково обґрунтованої системи розвитку професійної готовності інструкторів з фізичної підготовки й спорту Національної гвардії України з урахуванням особистісно орієнтовного підходу, залишаються нерозв'язаними («Про затвердження Інструкції з організації фізичної підготовки в Національній гвардії України», 2014).

Наявні на сьогодні дослідження з порушеної проблематики свідчать, що інструк-

тори з фізичної підготовки правоохоронних структур повинні володіти широким спектром професійно важливих якостей і навичок [1, 2, 11, 18]. Тож фахівці [2, 16, 20, 23] підкреслюють важливість укладання професійно-прикладних програм фізичної підготовки, які сприяють формуванню в курсантів правоохоронних закладів вищої освіти широкого спектра професійно важливих якостей, психологічної готовності, здоров'я і фізичного розвитку. Для цього вони пропонують різні підходи: розроблення концепцій [5, 6, 15], технологій [19], моделей [4, 12], методик [3, 15, 22], програм [10, 17] підготовки, застосування окремих засобів фізичного виховання

й спорту [7, 8, 20], наприклад військово-прикладного хортингу, кросфіту тощо. Проте диференційовані програми, спрямовані на підвищення професійного розвитку інструкторів з фізичної підготовки й спорту, які б ураховували їх індивідуальні особливості, пропонують рідко. Водночас нехтування особистісно орієнтовним підходом під час формування готовності інструкторів з фізичної підготовки й спорту може призвести до таких негативних наслідків, як невідповідність навчальних методик, психологічний дискомфорт, зниження мотивації, сповільнення професійного розвитку.

Мета — обґрунтувати й запропонувати підходи до підвищення готовності інструкторів з фізичної підготовки й спорту з урахуванням індивідуальних показників та особистісно орієнтованого підходу.

Початково в інструкторів фізичної підготовки й спорту Національної гвардії України визначали ступінь сформованості компетентностей, що стосуються фізичної, когнітивної, соціопсихологічної і мотиваційної сфер розвитку. Для цього проведено опитування й тестування фізичної підготовленості. Дані збирали у 2023 р., опитували з використанням онлайн-форми анкети. Учасників проінформували про мету й завдання опитування, вони могли відмовитися від участі на будь-якому етапі дослідження. Респонденти надали інформовану згоду на участь у дослідженні.

Матеріали й методи. У роботі використано *психодіагностичні методи дослідження*, за допомогою яких вивчали ступінь задоволеності життям (анкета SWLS), оцінювали рівень тривожності (анкета STAI), визначали ступінь контролю емоцій (шкала емоційного контролю Кортлауда), мотивацію до занять фізичною культурою і спортом (анкета BRSQ), академічну мотивацію щодо вивчення фізичної культури й удосконалення своїх знань, умінь і навичок у цій сфері (анкета AMS), допінг-стратегії (анкета Р. Лазаруса й С. Фолкмана). *Тестування фізичної підготовленості* проводили згідно з вимогами [9, 13, 14]. Застосовували такі тестові вправи: біг на 3 км (результат визначали у хвилинах і секундах), човниковий біг 10×10 м (результат ви-

значали в секундах), загальну контрольну вправу на єдиній смузі перешкод 200 м (результат визначали у хвилинах і секундах), підтягування на перекладині (кількість разів), піднімання переворотом на перекладині (кількість разів), комплексна силова вправа (кількість разів), метання гранати Ф-1 вагою 600 г на дальність (результат визначали в метрах), стрільба з пістолета з місця у визначений габарит цілі (по ногах) в обмежений час удень (кількість влучань).

Проведено *кластерний аналіз* із застосуванням латентного профільного аналізу. Отримано розподіл респондентів на чотири окремі групи, кожна з яких мала різні конфігураційні профілі показників. Для формування кластерів використано академічну амотивацію, зокрема різновиди внутрішньої мотивації (досягнень, знань, стимулювання емоцій), також різновиди зовнішньої мотивації, які наближені до внутрішньої (ідентифікована й ідентифікована регуляція).

Щоб оцінити запропоновані підходи до формування готовності інструкторів фізичної підготовки і спорту Національної гвардії України, проведено *експертне оцінювання*.

Учасники. У опитуванні й тестуванні фізичної підготовленості взяли участь 797 осіб. Вони були інструкторами Навчального центру імені Василя Вишиваного Національної гвардії України.

Група експертів складалася з офіцерів ($N = 15$), з досвідом практичної роботи у військах і структурах сектору безпеки й оборони України з фізичної підготовки і спорту становив ≥ 7 років і більше. Критеріями введення до групи експертів були науковий ступінь (кандидата або доктора наук), та/або вчене звання (доцента, професора); публікації відповідно до галузі знань. Середній вік експертів становив $43,80 \pm 14,34$ року, стаж роботи — $21,92 \pm 16,65$ року.

Статистика. У роботі використано описову статистику (обчислено середнє значення M , стандартне відхилення SD , стандартну похибку SE , коефіцієнт варіації V). Для статистичного аналізу даних анкет використано програму IBM SPSS Statistics V.

23 (SPSS Inc., Chicago, Illinois, USA). Для латентного профільного аналізу — R.

Результати досліджень. У проаналізованій групі інструкторів з фізичної підготовки й спорту можна виокремити чотири кластери, які відрізняються за деякими показниками.

Перший кластер утворили курсанти з найбільшою тривалістю занять спортом ($5,19 \pm 0,61$ року), проте найменшим терміном служби ($3,37 \pm 0,18$ року). Показники реактивної та особистісної тривожності свідчать, що представників цієї групи можна охарактеризувати як осіб із високим рівнем тривожності, що інтенсивно реагують на стрес-чинник. Показник контролю злості / агресії перебуває на середньому рівні ($16,68 \pm 0,53$ бала). Якщо порівнювати з показниками інших кластерів, серед усіх копінг-стратегій значно розвинуті планування розв'язання проблеми ($11,92 \pm 0,49$ бала, середній рівень), позитивна переоцінка ($10,01 \pm 0,51$ бала, середній рівень), самоконтроль ($9,45 \pm 0,53$ бала, середній рівень), пошук підтримки ($8,49 \pm 0,39$ бала, середній рівень). Такі копінг-стратегії, як дистанціювання ($5,96 \pm 0,45$ бала) і втечу — уникнення ($6,71 \pm 0,48$ бала), використовують менше. Показники амотивації ($1,86 \pm 0,08$ бала) і зовнішньої регуляції ($1,97 \pm 0,14$ бала) низькі. Інші показники мотивації, наприклад ідентифікована регуляція ($6,28 \pm 0,07$ бала), інтегрована регуляція ($5,78 \pm 0,11$ бала), внутрішня мотивація ($6,24 \pm 0,07$ бала), мотивація досягнень ($5,99 \pm 0,09$ бала), знань ($6,22 \pm 0,08$ бала) і стимулювання емоцій ($5,97 \pm 0,09$ бала) найвищі, і рівень їх розвитку оцінено як високий.

Курсанти цього кластеру мають високі результати в бігу на 3 км ($754,26 \pm 6,18$ с), у комплексній силовій вправі (54 ± 1 раз), доланні смуги перешкод ($118,28 \pm 2,56$ с). Водночас відносно невисокими були результати метання гранати ($35,97 \pm 0,81$ м) і стрільби з пістолета ($2,72 \pm 0,05$ влучання).

Другий кластер. Ця група учасників мала найвищий, як порівняти з іншими кластерами, рівень благополуччя ($25,33 \pm 0,99$ бала). Характерними для них є доволі високі показники копінг-стратегії втеча — уникнення ($9,27 \pm 0,65$ бала), позитивної

переоцінки ($10,07 \pm 0,60$ бала) і планування розв'язання проблеми ($9,38 \pm 0,63$ бала). Менш характерною для цієї групи є копінг-стратегія конфронтації ($7,95 \pm 0,52$ бала), дистанціювання ($7,02 \pm 0,52$ бала) та прийняття відповідальності ($4,82 \pm 0,37$ бала). Ця група має вищий за середній рівень амотивації ($5,11 \pm 0,14$ бала) та зовнішньої регуляції ($4,65 \pm 0,24$ бала). Водночас показники внутрішньої мотивації та видів мотивації, які наближені до внутрішньої, також можна оцінити як високі: інтегрована мотивація — $5,96 \pm 0,12$ бала, внутрішня мотивація досягнень — $6,11 \pm 0,10$ бала, знання — $6,19 \pm 0,10$ бала й стимулювання — $6,07 \pm 0,09$ бала. Також для цього кластеру характерні найліпші показники фізичної підготовленості за результатами човникового бігу 10×0 м ($34,63 \pm 1,75$ бала), піднімання переворотом ($9,13 \pm 0,74$ раз), підтягування на перекладині (16 ± 1 разів), метання гранати ($39,57 \pm 1,50$ м) і стрільби з пістолета ($2,80 \pm 0,05$ бала).

Третій кластер. Сюди увійшли курсанти з найбільшим терміном служби у війську ($4,07 \pm 0,38$ року), для яких характерний найнижчий, як порівняти з іншими кластерами, рівень особистісної тривожності ($56,09 \pm 0,85$ бала). Ступінь тамування депресії ($14,83 \pm 0,36$ бала) і тривожності ($13,97 \pm 0,29$ бала) можна оцінити як середній. Копінги й мотивація — без особливостей.

Показники фізичної підготовленості свідчать про низький рівень розвитку силових показників, зокрема піднімання переворотом становило $6,47 \pm 0,35$ раз, підтягування на перекладині — $13,50 \pm 0,34$ раз, метання гранати — $35,95 \pm 0,81$ м, комплексна силова вправа — $49,61 \pm 0,57$ раз.

Четвертий кластер. До цієї групи увійшли особи з найменшим стажем занять спортом ($2,24 \pm 0,78$ року) і найнижчим рівнем фізичної підготовленості (результат бігу на 3 км — $779,12 \pm 9,21$ с, додання 200-метрової смуги перешкод — $125,88 \pm 5,42$ с, човниковий біг 10×10 м — $40,60 \pm 2,76$ с, метання гранати — $35,46 \pm 1,88$ м, комплексна силова вправа — $49,42 \pm 1,15$ раз, стрільба з пістолета — $2,73 \pm 0,08$ очка). Наведені показники фізичної підготовленості свідчать про найнижчий рівень витривалості, розвитку швидкісної сили,

силової витривалості й влучності (тобто спритності).

Рівень задоволеності життям — найнижчий ($16,17 \pm 1,36$ бала), його можна класифікувати як нижчий за середній. Рівень ситуативної тривожності найнижчий ($52,86 \pm 1,99$ бала), як порівняти з іншими кластерними групами, але також можна окреслити як високий.

Рівень тамування негативних емоцій найнижчий: злості — $13,52 \pm 0,85$ бала (середній рівень), депресії — $12,93 \pm 0,99$ бала, тривожності — $12,38 \pm 0,99$ бала, його оцінюють як низький на межі із середнім. Як стратегію подолання труднощів ця група обирає втечу — уникнення, водночас прийняття відповідальності, планування розв'язання проблеми, пошук підтримки є на низькому рівні ($3,72 \pm 0,59$ бала, $6,31 \pm 0,95$ бала й $5,52 \pm 0,84$ бала, відповідно).

Для кластеру характерний низький рівень показників внутрішньої і зовнішньої

мотивації (зовнішня мотивація — $1,58 \pm 0,11$ бала, ідентифікована регуляція — $1,78 \pm 0,12$ бала, інтегрована регуляція — $1,83 \pm 0,12$ бала, внутрішня мотивація — $2,03 \pm 0,17$ бала, внутрішня мотивація, пов'язана з досягненнями — $1,86 \pm 0,16$ бала), внутрішня мотивація, пов'язана зі знаннями — $1,78 \pm 0,10$ бала, внутрішня мотивація, пов'язана з отриманням емоційного досвіду — $1,76 \pm 0,11$ бала.

З урахуванням описаного поділу курсантів на окремі групи й дефініції терміна «управління» як процесу планування, організації, мотивації та контролю організації для досягнення координації людських, фінансових, природних і технологічних ресурсів, необхідних для ефективного виконання завдань розроблено підходи до формування готовності інструкторів з фізичної підготовки й спорту органів внутрішніх справ, які спрямовані на їхній професійний розвиток (табл. 1).

Таблиця 1

Рекомендації для інструкторів з фізичної підготовки й спорту

ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ	ПЛАНУВАННЯ
Перший кластер	Увага на поліпшення швидкості, сили, гнучкості й координації для поліпшення результатів метання гранати на дальність і точність стрільби. Навчальні завдання спрямовані на опанування базових навичок і теоретичних знань. Поступове досягнення завдань завдяки структурованим етапам та проміжним завданням. Планування детальне й чітке, структуроване та передбачуване. Поступове збільшення навантаження
Другий кластер	Ураховують високий рівень спортивних досягнень: навичок, розвитку фізичних якостей, готовність до інтенсивної роботи, здатність самостійного планувати й виконувати завдання. Спеціальну фізичну підготовку проводять високоінтенсивні тренувальні заняття з акцентом на спеціалізованих навичках і досягненні максимальних результатів. Ураховують більше внутрішньої мотивації та бажання активно брати участь у плануванні своїх тренувань. Ураховують відкритість до експериментів із новими формами тренувань і вправ
Третій кластер	Застосовують різноманітні силові навантаження з поступовим збільшенням ваги й опору для розвитку сили та силової витривалості всіх груп м'язів
Четвертий кластер	Тренування, спрямовані на розвиток кардіо- та м'язової витривалості

Продовження таблиці 1

ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ	ОРГАНІЗАЦІЯ
Перший кластер	Робота над удосконаленням технічних елементів базових вправ і загальної фізичної підготовки. Поступове введення в різні аспекти служби, створення підтримувального середовища й призначення наставників із досвідчених курсантів для надання підтримки та допомоги в адаптації. Прості й чіткі завдання
Другий кластер	Надання доступу до додаткових ресурсів, кращих тренерів, найліпших спортивних лікарів і дієтологів тощо, до найкращих тренажерів, спортивних залів і спеціалізованого обладнання. Надають більшої автономії у виконанні завдань і організації навчально-тренувального процесу
Третій кластер	
Четвертий кластер	Заняття на свіжому повітрі. Створення середовища, ситуацій для розвитку самостійності та відповідальності
ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ	РОЗПОДІЛ ЗАВДАНЬ
Перший кластер	Поліпшення окремих проявів швидкості. Покрокові завдання, розподіл завдань на невеликі, досяжні кроки. Чіткі й зрозумілі інструкції
Другий кластер	Залучають до ролі лідерів чи наставників, додають завдання, що сприяють розвитку лідерських навичок, у групах з керування командою або проектом
Третій кластер	Складні й відповідальні завдання за рівнями досвідченості. Ротація завдань для уникнення монотонності й забезпечення всебічного розвитку. Надання можливостей професійного розвитку й участі в спеціалізованих курсах
Четвертий кластер	Використання командних завдань. Чіткий розподіл ролей і обов'язків у команді, щоб кожен курсант знав свою зону відповідальності. Призначення індивідуальних завдань
ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ	МОТИВАЦІЯ
Перший кластер	Забезпечення можливості ставити власні завдання й досягати їх. Організація дружніх змагань, ситуації конкуренції. Часте використання похвал і заохочень для кожного досягнення, навіть малого. Створення дружніх взаємин між курсантами
Другий кластер	Організація змагань і випробувань. Забезпечення можливості ставити власні завдання та досягати їх. Використовують уміння мотивувати й підтримувати один одного
Третій кластер	Мотивування через перспективи кар'єрного зростання й підвищення службовою драбиною. Публічне визнання досягнень
Четвертий кластер	Залучення курсантів у процес планування їхніх тренувань. Публічне визнання та нагородження особистих досягнень курсантів

Продовження таблиці 1

ОРГАНІЗАЦІЙНО-УПРАВЛІНСЬКІ АСПЕКТИ	КОНТРОЛЬ
Перший кластер	Частий контроль за прогресом результатів, технікою виконання базових вправ, рівня ЗФП. Частий і конструктивний зворотний зв'язок. Забезпечення підтримки з боку тренерів і наставників у коригуванні планів, наданні рекомендацій
Другий кластер	Систематичний аналіз результатів тренувань і корегування програм занять. Менше формальних перевірок, більше довіри
Третій кластер	Контроль чинників і показників, що відповідають специфічним вимогам служби. Більше уваги приділено кінцевим результатам, а не процесу виконання завдань
Четвертий кластер	Заохочення до самоаналізу й самооцінки виконаних завдань. Поступове зменшення зовнішнього контролю і перехід до більшого самоконтролю

Розроблені підходи високо оцінили фахівці ($8,89 \pm 0,80$ бала з 10 можливих). Коefіцієнт варіації ($V=9,07\%$) свідчить про однорідність думок експертів. Особливо високо експерти оцінили новизну й оригінальність розробки та її практичну значущість (табл. 2). Це свідчить про ефективність підходів до підвищення готовності інструкторів спорту й фізичної підготовки Національної гвардії України та зможу їх застосування на практиці.

Обговорення. Проблеми, пов'язані з розробленням науково обґрунтованої системи розвитку спеціальної фізичної підготовки інструкторів Національної гвардії України з

урахуванням особистісно орієнтованого підходу під час формування їхньої готовності, залишаються нерозв'язаними. Недотримання індивідуального підходу може знизити зацікавленість інструкторів у процесі навчання й розвитку, що негативно вплине на ефективність цих процесів. Без урахування особистісних особливостей і потреб інструкторів їхній професійний розвиток обмежуватиметься, що знизить компетентність і здатність адаптуватися до нових викликів. Ігнорування індивідуальних потреб та особливостей може викликати психологічний стрес й дискомфорт, що може призвести до професійного вигорання й зниження

Таблиця 2

Результати оцінювання підходів підвищення готовності інструкторів з фізичної підготовки й спорту Національної гвардії України

КРИТЕРІЇ	M*	± SD	V, %
Новизна, оригінальність розробки	9,47	0,52	5,45
Практична значущість	9,20	0,77	8,42
Чіткість і зрозумілість	9,00	0,85	9,39
Лаконічність	8,93	1,10	12,31
Актуальність розробки	8,60	0,63	7,35
Наукова значущість	8,53	0,92	10,73
Відповідність назві розробки	8,47	0,83	9,85
Середній показник	8,89	0,80	9,07

Примітка. * – за 10-бальною шкалою.

загальної продуктивності. Неправильний підхід до навчання може спричинити до застосування неефективних методик, які не відповідають особистим особливостям і потребам інструкторів. Усе це може негативно вплинути на якість підготовки.

Грунтовний аналіз сучасних наукових праць, які висвітлюють проблеми підготовки інструкторів фізичної підготовки органів внутрішніх справ [3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 15, 17, 19, 20, 22], закордонний і український досвід підготовки поліцейських і вивчення особливостей службової діяльності патрульної поліції дає підстави окреслити розв'язані питання, серед яких ключові напрями вдосконалення фізичної підготовки майбутніх працівників патрульної поліції; формування моделей підготовленості; визначення педагогічних умов, засобів і методів професійної підготовки працівників органів внутрішніх справ. Утім, у наявних наукових розробках не враховано особливостей психофізичних показників курсантів. Це не дає змоги ефективно впливати на якість підготовки інструкторів курсів, тож була потреба спрямувати дослідження на обґрунтування й формування підходів до підвищення готовності інструкторів з фізичної підготовки й спорту з урахуван-

ням особливостей їхніх психофізичних показників.

Отримані дані допомогли охарактеризувати чотири типи профілів інструкторів, та розробити ефективні рекомендації щодо підготовки. Критерієм поділу на групи були показники мотивації до навчання за фахом із фізичного виховання й спорту. Тож встановлення особливостей академічної мотивації в інструкторів фізичної підготовки й спорту дає змогу легко віднести учасника до того чи іншого профіля, відповідно керуватися тими чи іншими рекомендаціями, зокрема застосовувати на практиці адаптований інструмент [21].

Висновок. Розроблено підходи до підвищення готовності інструкторів з фізичної підготовки й спорту, з урахуванням індивідуальних показників та особистісно орієнтованого підходу. Запропоновано групу показників, на основі яких можна охарактеризувати профіль інструктура й дати персоналізовані рекомендації для підвищення рівня професійної підготовки. За результатами оцінювання, підходи мають високий рівень змістової значущості та будуть цікавими для використання на практиці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрес, А., Крижановський, В., Римар, О. (2021). Соціально-особистісні аспекти психофізичної підготовки особового складу Національної Гвардії України. Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві, 2, 3–11. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2021-02-03-11>
2. Близнюк, В. (2021). Психолого-педагогічні особливості процесу професійної підготовки майбутніх офіцерів правоохоронної діяльності збройних сил України в умовах бакалаврату. Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка, 2(46), 5–9 <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2021.46.5-9>
3. Бондаренко, В.В. (2012). Формування рухових умінь та навичок курсантів вищих навчальних закладів Міністерства внутрішніх справ України у процесі занять зі спеціальної фізичної підготовки [дисертація]. Чернігів: Чернігівський національний педагогічний університет імені Т. Г. Шевченка, 219 с.
4. Борисюк, О. М. Психологічні особливості розвитку управлінської компетентності у майбутніх офіцерів Національної поліції України: дис. ... канд. псих. наук: 19.00.09. Харків, 2017. 315 с.

REFERENCES

1. Andres, A., Kryzhanovskyi, V., Rymar, O. (2021). Social and personal aspects of psychophysical training of the personnel of the National Guard of Ukraine. Physical education, sport and health culture in modern society, 2, 3–11. <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2021-02-03-11>
2. Blyznyuk, V. (2021). Psychological and pedagogical features of the process of professional training of future law enforcement officers of the armed forces of Ukraine in undergraduate conditions. Bulletin of Taras Shevchenko Kyiv National University, 2(46), 5–9 <https://doi.org/10.17721/1728-2217.2021.46.5-9>
3. Bondarenko, V.V. (2012). Formation of motor skills and skills of cadets of higher educational institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine in the process of classes on special physical training [dissertation]. Chernihiv: Chernihiv National Pedagogical University named after T. G. Shevchenko, 219 p.
4. Borysyuk, O.M. Psychological features of the development of managerial competence among future officers of the National Police of Ukraine: thesis. ... candidate psycho. Sciences: 19.00.09. Kharkiv, 2017. 315 p.

5. Боровик, Л. В. Формування психолого-педагогічної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників: теорія та практика: монографія. Хмельницький: Видавництво НАДПСУ, 2018. 292 с.
6. Боровик, Л. (2018). Оптимізація та вдосконалення теоретичної моделі формування психолого-педагогічної компетентності майбутніх офіцерів-прикордонників збірник наукових праць Національної академії державної прикордонної служби України. Scientific review. Серія: педагогічні науки, 4(15), 20–33. <https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/1551>
7. Єрьоменко, Е. А. Бойовий хортинг як засіб професійно-психологічної підготовки співробітників правоохоронних органів України: монографія. К: ГС «НФБХУ», 2020. 138 с.
8. Зонов, О. В., Большаков, О. О. (2019). Функціональний тренінг «Кросфіт», його роль та перспективи в системі фізичної підготовки військовослужбовців в умовах ведення бойових дій. Інформаційні технології: наука, техніка, технологія, освіта, здоров'я: тези доп. 27-ї міжнар. наук.-практ. конф. MicroCAD-2019, 15–17 травня. Харків, 5, 64.
9. Інструкція з організації фізичної підготовки в Національній гвардії України: С. В. Лещеня, І. П. Орленко, А. О. Мелешко, С. С. Забродський. За заг. ред. О. Н. Мальцева. Київ, 2014. 140 с.
10. Ольховий, О. М. (2013). Теоретико-методичні засади системи фізичної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів. Автореф. дис. ...д-ра наук з фіз. вих. і спорту, спец. 24.00.02 фізична культура, фізичне виховання різних груп населення. Київ.
11. Павлова, Ю. О., Андрес, А. С., Дух, Т. І., Крижановський, В. О., Швець, В. Л. (2021). Сучасний стан організації фізичної підготовки курантів закладів вищої освіти органів внутрішніх справ. В: Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. 36. наук. пр., Київ, 3(133), 95–101. DOI:10.31392/NPU-nc.series.15.2021.3(133).19
12. Перегняк, І. В. (2022). Формування правової компетентності військовослужбовців за контрактом у навчальних центрах Державної прикордонної служби України. Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 — освітні, педагогічні науки. — Ізмаїльський державний гуманітарний університет, Ізмаїл.
13. Про затвердження Змін до Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України Наказ МВС України від 21.01.2020р. № 51 [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0326-20#n149>
14. Про затвердження Положення про організацію службової підготовки працівників Національної поліції України: наказ МВС України від 26 січня 2016 р. № 50. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16>
5. Borovyk, L. V. Formation of psychological and pedagogical competence of future border officers: theory and practice: monograph. Khmelnytskyi: NADPSU Publishing House, 2018. 292 p.
6. Borovyk, L. (2018). Optimization and improvement of the theoretical model of the formation of psychological and pedagogical competence of future border officers, a collection of scientific works of the National Academy of the State Border Service of Ukraine. Scientific review. Series: pedagogical sciences, 4(15), 20–33. <https://naukajournal.org/index.php/naukajournal/article/view/1551>
7. Eremenko, E.A. Combat horting as a means of professional and psychological training of law enforcement officers of Ukraine: monograph. K: GS «NFBHU», 2020. 138 p.
8. Zonev, O. V., Bolshakov, O. O. (2019). Functional training «Crossfit», its role and prospects in the system of physical training of military personnel in the conditions of combat operations. Information technologies: science, engineering, technology, education, health: theses add. 27th International science and practice conf. MicroCAD–2019, May 15–17. Kharkiv, 5, 64.
9. Instructions on the organization of physical training in the National Guard of Ukraine: S.V. Leshchenya, I.P. Orlenko, A.O. Meleshko, S.S. Zabrodsky In general ed. O.N. Maltseva Kyiv, 2014.
10. Olkhoviy, O.M. Theoretical and methodological principles of the system of physical training of cadets of higher military educational institutions. Autoref. thesis for obtaining sciences. 24.00.02 physical culture, physical education of different population groups. Kyiv, 2013.
11. Pavlova, Y.O., Andres, A.S., Duh, T.I., Kryzhanovskiy, V.O., Shvets, V.L. (2021). The current state of organization of physical training of doorbells of institutions of higher education of internal affairs bodies. In: Scientific journal of the NPU named after M. P. Drahomanov. Coll. of science pr., Kyiv, 3(133), 95–101. DOI:10.31392/NPU-nc.series.15.2021.3(133).19
12. Peregniak, I.V. (2022). Formation of legal competence of servicemen under contract in training centers of the State Border Guard Service of Ukraine. Dissertation for obtaining the scientific degree of Doctor of Philosophy in specialty 011 - educational, pedagogical sciences. - Izmail State Humanitarian University, Izmail.
13. On the approval of the Amendments to the Regulation on the Organization of Service Training of the National Police of Ukraine Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated January 21, 2020. No. 51 [Electronic resource]. – Access mode: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0326-20#n149>
14. On the approval of the Regulation on the organization of official training of employees of the National Police of Ukraine: order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated January 26, 2016 No. 50. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0260-16>

15. Саморок, М.Г., Оленченко, В.В. та ін. (2019). Формування військово-прикладних навичок майбутніх офіцерів Національної Гвардії України до дій в умовах гірського рельєфу. *Інноваційна педагогіка*, 18 (2), 84–90
16. Танаєва, Л. (2020). Професионально-прикладная физическая подготовка будущих сотрудников правоохранительных органов к выполнению служебных обязанностей. *Человек. Спорт. Медицина*. <https://doi.org/10.14529/HSM20S220>
17. Цимбал, М. Р. Психологічні особливості становлення майбутнього офіцера як суб'єкта дозвільної діяльності: дис. ... канд. псих. наук: 19.00.07. — Одеса, 2021, 220 с
18. Швець, В.Л., Павлова, Ю.О., Боднар, І.Р. (2021). Фахова компетентність інструкторів фізичної підготовки і спорту внутрішніх справ. *Український журнал медицини, біології та спорту*. 6;3(31), 366–373. <https://doi.org/10.26693/jmbs06.03.366>
19. Andres, A., Bodnar, I., Kryzhanovskiy, V. (2024). Effectiveness of the technology for developing professionally important qualities of cadets of higher education institutions of the National Guard of Ukraine through sports and physical training. *Health Prob Civil*. <https://doi.org/10.5114/hpc.2024.139342>
20. Okhrimenko, I., Pasko, O., Prudka, L., Torlo, O., Herman, L., Okhrimenko, S., Perkatyi, R. (2021). The influence of modern sports technologies on health and professional activity of law enforcement officers. *Wiadomosci Lekarskie*. 74(6), 1365–71. doi: 10.36740/WLek202106115
21. Pavlova, I., Bodnar, I., Shvets, V., Petrytsa, P., & Nalyvayko, N. (2022). Adaptation of the academic motivation scale for future professionals in physical education and sports. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 17(4), 1009–1023. <https://doi.org/10.18844/cjes.v17i4.7117>
22. Prontenko, K., Bondarenko, V., Bezpaliiy, S., Kyslenko, D., Lisnichenko, Y., Ollo, V., Alosyna, A., Bychuk, O., Smirnov, V. (2020). Physical training as the basis of professional activities of patrol policemen. *Balt J Health Phys Act*. 12(1), 41–53. doi: 10.29359/BJHPA.12.1.05
23. Schiopu, C. G. (2022). Professional-applied Physical Training in the Professional Formation System of Police Officers Bulletin of the Transilvania University of Braşov Series IX: Sciences of Human Kinetics, 2, 15(64):57–66. <https://doi.org/10.31926/but.shk.2022.15.64.2.6>
15. Samorok, M.G., Olenchenko, V.V. etc. (2019). Formation of applied military skills of future officers of the National Guard of Ukraine for operations in mountainous terrain. *Innovative pedagogy*, 18 (2), 84–90
16. Tanaeva, L. (2020). Professional and applied physical training of future employees of law enforcement agencies to perform official duties. *Человек Sport. Medicine*. <https://doi.org/10.14529/HSM20S220>
17. Tsybal, M. R. Psychological features of the formation of a future officer as a subject of leisure activities: diss. ... candidate psycho. Sciences: 19.00.07. – Odesa, 2021, 220 p
18. Shvets, V.L., Pavlova, Yu.O., Bodnar, I.R. (2021). Professional competence of physical training and sports instructors of internal affairs. *Ukrainian Journal of Medicine, Biology and Sports*. 6;3(31), 366–373. <https://doi.org/10.26693/jmbs06.03.366>
19. Andres, A., Bodnar, I., Kryzhanovskiy, V. (2024). Effectiveness of the technology for developing professionally important qualities of cadets of higher education institutions of the National Guard of Ukraine through sports and physical training. *Health Prob Civil*. <https://doi.org/10.5114/hpc.2024.139342>
20. Okhrimenko, I., Pasko, O., Prudka, L., Torlo, O., Herman, L., Okhrimenko, S., Perkatyi, R. (2021). The influence of modern sports technologies on health and professional activity of law enforcement officers. *Wiadomosci Lekarskie*. 74(6), 1365–71. doi: 10.36740/WLek202106115
21. Pavlova, I., Bodnar, I., Shvets, V., Petrytsa, P., & Nalyvayko, N. (2022). Adaptation of the academic motivation scale for future professionals in physical education and sports. *Cypriot Journal of Educational Sciences*, 17(4), 1009–1023. <https://doi.org/10.18844/cjes.v17i4.7117>
22. Prontenko, K., Bondarenko, V., Bezpaliiy, S., Kyslenko, D., Lisnichenko, Y., Ollo, V., Alosyna, A., Bychuk, O., Smirnov, V. (2020). Physical training as the basis of professional activities of patrol policemen. *Balt J Health Phys Act*. 12(1), 41–53. doi: 10.29359/BJHPA.12.1.05
23. Schiopu, C. G. (2022). Professional-applied Physical Training in the Professional Formation System of Police Officers Bulletin of the Transilvania University of Braşov Series IX: Sciences of Human Kinetics, 2, 15(64):57–66. <https://doi.org/10.31926/but.shk.2022.15.64.2.6>

Стаття надійшла до редколегії 10.07.2024

Прийнята до друку 27.11.2024

Підписана до друку 27.12.2024

Вадим ШВЕЦЬ
ORCID ID: 0000-0003-0083-7495
Юлія ПАВЛОВА
ORCID ID: 0000-0002-8111-4469
e-mail: pavlova.j.o@gmail.com

